

بازیابی طرح تک محوری چهارباغ ایرانی

دکتر آزاده شاهچراغی*

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۲/۰۶/۳۰

تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۹۳/۰۱/۳۰

چکیده

در شش دهه مطالعه علمی باغ ایرانی، طرح چهارباغ ایرانی به عنوان مهم‌ترین الگوی شکل‌دهنده به معماری آن و با هندسه اصلی، دو محور عمود برهم که عرصه باغ را به چهار قسمت مساوی تقسیم می‌کند معرفی شده است. بررسی فراگیر اسناد و مدارک از جمله دودمان شناسی واژه‌گان، نقشه کاوش‌های باستان شناسی باغ پاسارگاد، متون توصیف احداث باغ به ویژه کتاب ارشادالزراعه، طرح باغ‌های موجود، آثار هنرهای تاریخی ملهم از باغ ایرانی، باغ-فرش‌ها، نگاره‌ها و نیز گردهم آمدن اطلاعات پراکنده، نشان می‌دهد علاوه بر هندسه دو محور عمود برهم، هندسه تک محوری نیز طرح مهمی از الگوی چهارباغ ایرانی است که تاکنون به آن توجه نشده است. به منظور بررسی فرضیه این پژوهش از روش توصیفی-تاریخی، مقایسه تطبیقی و تحلیل محتوای کیفی اسناد یادشده، استفاده شده است. بازیابی طرح چهارباغ ایرانی با هندسه تک محوری یکی از نتایج اصلی این تحقیق است.

واژه‌های کلیدی

باغ ایرانی، چهارباغ، طرح تک محوری، باغ پاسارگاد.

* استادیار دانشکده هنرمعماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، ایران.